Begroting 2026-2027

2e Raadsinformatieavond

27 maart 2024

Gemeente Mook en Middelaar

Wat gaan we bespreken?

- Samenvatting vorige Raadsinfoavond:
  - Wat is er aan de hand (vanaf 2026)?
  - Impact voor de gemeente Mook en Middelaar
- Welke mogelijke keuzes zijn er?
- Mogelijke scenario’s
- Vragen?
- Vervolg

Gemeente Mook en Middelaar

Wat is er aan de hand? “het ravijn”

Om een stabielere financiering te realiseren en de autonomie te vergroten, is een financieringssystematiek uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken.

<u>Normeringssystematiek</u>

- Oude systematiek “trap op, trap af” in overeenstemming met ontwikkeling financiën van het Rijk
- Voorstel: indexering voortaan op basis van nominaal Bruto Binnenlands Product:
  - Loon/prijsontwikkelingen: prijspeil Centraal Economisch Plan lopende jaar
  - Volumeontwikkelingen: gemiddelde gerealiseerde volumegroei t-9 t/m t-2

- VNG: op deze manier onvoldoende om loon-, prijs- en volumeontwikkelingen op te vangen.
  - Gemiddeld zo’n 8% minder middelen vanaf 2026
  - Verschilt per gemeente welk aandeel dat is op de totale begroting (varieert tussen 5%-10%)
  - **Maar: groot deel begroting ligt vast, dus aandeel op de vrije ruimte vele malen groter*!***

Impact Gemeente Mook en Middelaar

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Saldo Zomerrapportage 2023	131 N	258 V	613 N	1.090 N
Nagekomen mutaties bestaand beleid	420 V	46 V	396 N	144 N
Subtotaal bestaand beleid	290 V	304 V	1.009 N	1.234 N
Nagekomen mutaties nieuw beleid	135 N	135 N	135 N	135 N
Subtotaal begrotingssaldo	155 V	169 V	1.144 N	1.369 N
Dekkingsplan	0 V	0 V	0 V	0 V
Begrotingssaldo	**155 V**	**169 V**	**1.144 N**	**1.369 N**
1e Begrotingswijziging	150 N	165 N	180 N	20V
Begrotingssaldo inclusief 1e begrotingswijziging	**5 V**	**4 V**	**1.324 N**	**1.349 N**

- Uitkering gemeentefonds bedraagt in 2025 € 14,2 miljoen en daalt in 2026 naar € 13 miljoen en in 2027 naar € 12,9 miljoen
- Percentagegewijs afname van ca 8,5%
- Inkomsten uit gemeentefonds bedragen ca 2/3 van totale inkomsten van gemeente!

Gemeente Mook en Middelaar

Draaiknoppen om tekort te mitigeren

- Inkomsten verhogen:
  - Belastingtarieven verhogen voor OZB, forensen, toeristen, honden,
  - Nieuwe belasting opleggen te weten: parkeer- reclame-, precariobelasting *
  - Legeskosten verhogen

- Uitgaven verlagen (mits wettelijke taken worden uitgevoerd):
  - Investeringen (gemeentehuis, wegen etc) uitstellen of niet doen, hierdoor lagere afschrijvingskosten
  - Beleid versoberen of stopzetten
  - Dienstverleningsniveau verlagen
  - Efficiënter werken

In herinnering in 2021 Zero Based Budgetting traject doorlopen;

Het eindrapport ZBB onderscheidt voor 158 taken mogelijke bezuinigingen en belastingverhoging van 10%. De quick wins en potentiële besparingen leiden tot een besparing van ca 300-400k en extra belastinginkomsten van ca 200-250k. De raadsdiscussie heeft destijds niet geleid tot heldere, eenduidige en substantiële richtingen op alle beleidsterreinen.

Mogelijke scenario's

1. Niets doen onder aanname kabinet past besluit aan hiermee kans op structureel tekort en interen op reserves met risico op onder toezicht stelling en verlies autonomie.
2. Geen beleidsaanpassingen maar inkomsten verhogen door OZB en toeristenbelastingen met 40% te verhogen (riool- en reinigingsheffing zijn kostendekkend)
3. Uitgaven verlagen door specifieke keuzes:
   a) Beleid stoppen (m.u.v. wettelijke taken)
   b) Beleid versoberen en dienstverleningsniveau verlagen
   c) Subsidies verlagen
   d) Efficiënter werken door uitstroom niet te vervangen en inhuur te verminderen → ambtelijk
   e) Formatie griffie, wethouders, commissie te reduceren → politiek
   f) Investeringskredieten kritisch bezien
4. Uitgaven verlagen door "kaasschaaf" en per programma ca 5%-10% besparingstarget opleggen.
5. Inzet max 10% vrij besteedbare reserve ter overbrugging van een tijdelijke tekort mits maatregelen in gang zijn gezet voor structureel evenwicht begroting
6. Combinatie van voorgaande scenario's.

1e Vingeroefening beoordeling scenario's

- Criteria: toekomstvastheid, financiële impact, uitvoerbaarheid, maatschappelijke impact

Scenario	Toekomstvastheid	Financiële Impact	Uitvoerbaarheid	Maatschappelijke impact
Niets doen		Afh. ontwikkeling		
Belasting verhogen				
Uitgaven verlagen keuzes	Beoordeling afhankelijk van welke keuze er wordt gemaakt			
Kaasschaaf				
Inzet vrij besteedbare reserve				
Combinatie voorgaande opties	Beoordeling afhankelijk van welke keuze er wordt gemaakt			

Gemeente Mook en Middelaar

Combinatie van opties lijkt het meest voor de hand te liggen

Heeft de Raad een voorkeur qua prioritering en/of instelniveau?

- Belastingverhoging
  - minimale variant 0%, maximum variant 20%
  - keuze om in 1 keer te verhogen of in meerdere jaren

- Kaasschaaf per programma
  - minimaal variant 0%, maximum variant 10%

- Inzet vrij besteedbare reserve
  - minimaal 0%, maximaal 10%

Gemeente Mook en Middelaar

Vragen

Gemeente Mook en Middelaar

Vervolg

- Kaderbrief 2025-2028 (richting bepalen qua mogelijke keuzes/scenario's)
- Begroting 2025 (dekkingsplan in begroting).
- Indien de raad op voorhand extra informatie nodig heeft of een extra informatieavond wenselijk acht, dan horen wij dit graag. Dan kunnen we dit zo mogelijk organiseren.

Gemeente Mook en Middelaar